

PROEFSTATION VOOR DE AKKER- EN WEIDEBOUW
WAGENINGEN

MOGELIJKHEDEN VAN DE TEELT VAN HENNEP IN NEDERLAND

Ir. J.C. Friederich

Consulent voor de Vezelgewassen

INHOUDSOPGAVE

	Blz.
Inleiding	3
De resultaten van de proeven in de periode 1952 t/m 1956	4
De resultaten van rassenproeven in 1957, 1958 en 1959	6
De resultaten in 1957	
De resultaten in 1958	
De resultaten in 1959	
Verwerkingsmogelijkheden	10
De teelttechniek	
Nieuwe verwerkingsmethoden	
De financiële aspecten	

INLEIDING

Reeds in 1944 schreef de toenmalige consulent voor de vezelgewassen, ir. L.J.A. DE JONGE: "De toekomst van een bescheiden hennepcultuur is vooral een kwestie van afzet en prijzen. Dit laatste hangt ten nauwste samen met de mogelijkheden van een hennepverwerkende industrie. Een nauwe samenwerking tussen landbouw en industrie zal bij het onderzoek naar nieuwe toepassingsmogelijkheden van de hennepvezel van beslissende betekenis kunnen zijn. Zeker is, dat in bepaalde delen van ons land, onder meer de Veenkoloniën, de teelt van hennep, mits het prijspeil redelijk is en een vlotte afzet van het geogoste hennepstro gewaarborgd is, een welkome aanvulling van het bouwplan kan betekenen".

Thans zijn wij ruim 15 jaar verder. In de teelt en vooral de rasselectie van hennep zijn belangrijke vorderingen gemaakt, zoals uit de hierna volgende hoofdstukken zal blijken. Voor de verwerking van het stro tot hennepvezel blijft men voorlopig nog aangewezen op de oude methode van biologisch roten en zwingelen, hetgeen een zeer arbeidsintensief en dus kostbaar proces is. Hierdoor kan de hennepvezel niet concurreren met andere bastvezels, terwijl de crisis in de vlasindustrie met de uitzonderlijk lage prijzen voor de vlasvezel het gebruik van hennepvezel nog aanzienlijk heeft teruggedrongen.

In het volgende zal eerst een samenvatting gegeven worden van de conclusies van proeven uit de jaren 1952 t/m 1956, die gepubliceerd zijn in Mededeling nr.30 van het (voormalig) Nederlands Vlasinstituut te Wageningen.

Vervolgens zullen de resultaten besproken worden van de proeven uit de jaren 1957 t/m 1959.

In aansluiting op de landbouwkundige kant van de hennepcultuur zal dan uitvoerig worden ingegaan op de industriële verwerkingsmogelijkheden.

DE RESULTATEN VAN DE PROEVEN IN DE PERIODE 1952 T/M 1956

Uit de resultaten van de proeven met hennep in de jaren 1952 t/m 1956 zijn de volgende conclusies naar voren gekomen (zie tabel 1):

1. De door dr. von Sengbusch ontwikkelde nieuwe selecties von Sengbusch mittelfrüh en von Sengbusch mittelspät blijken zowel op grond van hun stro-opbrengst, maar vooral door hun hogere vezelgehalte, een veel hogere opbrengst aan lange vezel te geven dan alle overige rassen, die in de proeven ter vergelijking waren opgenomen. Dit betrof zowel het vroeger veel verbouwde Duitse ras von Schurig, als de nieuwere tweehuizige Italiaanse, Turkse en Franse rassen, het nieuwe éénhuizige Franse ras Fatza en het ongeveer even produktieve Franse ras Unya.
2. Onder Nederlandse omstandigheden geeft een rijenafstand van 10 cm betere resultaten, zowel wat betreft stro-opbrengst als vezelgehalte, dan een rijenafstand van 15-20 cm, welke men doorgaans in het buitenland aantreft.
3. De optimale zaaizaadhoeveelheid per ha ligt voor alle beproefde rassen bij 90 kg. Bij een lagere zaaizaadhoeveelheid stijgt weliswaar de stro-opbrengst, maar daalt het vezelgehalte. In Italië blijkt een zaaizaadhoeveelheid van 50 kg optimaal te zijn.
4. Bij een verhoging van de stikstofgift van 400 tot 800 kg kalkammonsalpeter daalt het vezelgehalte. Deze daling wordt echter voldoende gecompenseerd door een hogere stro-opbrengst.
5. Het van de proefvelden afkomstige hennepstro leverde een bruikbare kwaliteit lange vezel voor de Nederlandse hennepspinnerij. De von Sengbusch-rassen overtreffen de overige rassen in vezelkwaliteit en hekelrendement. De kleur is echter niet gelijkwaardig aan de in Italië geproduceerde Boulognese hennep.
6. De Turkse rassen bereiken onder Nederlandse omstandigheden de grootste lengte, mede door hun late afrijping. Ook de vrouwelijke planten van de Italiaanse rassen rijpten laat af, dit in tegenstelling met de mannelijke planten. Hierna volgt in afrijping het ras Fatza, terwijl de beide von Sengbusch rassen het eerst waren uitgebloeid en afgerijpt. Vermoedelijk speelt hierbij de gevoeligheid voor foto-periodiciteit een belangrijke rol.

Tabel 1. Resultaten van de rassenproeven met één- en tweehuizige hennep - 1955

Ras	Zaai- dicht- heid	Lengte	Manne- lijke plan- ten	Omge- vallen plan- ten**)	Opbrengst hennep- stro	Vezel- gehal- te	Opbrengst hennep- lint	Lint- kwali- teit*)	Lintge- halte (gehe- keld)	Lintge- halte (gekar- deerd)
	kg/ha		cm	%		kg/ha	%	kg/ha		%
von Sengbusch mittelfrüh	87	220	sp.	6	12185	31,3	3815	8	43	-
	87	216	sp.	6	12037	30,9	3722	8	40	-
von Sengbusch mittelspät	93	210	sp.	6	11130	28,3	3142	8	43	92
	93	208	sp.	6	11333	29,9	3389	8	42	-
Fatza	83	218	sp.	8	11065	20,1	2222	6	-	75
	83	220	sp.	8	11176	19,7	2204	6	-	77
Carmagnola	94	228	51	9	10907	17,2	1876	4	-	67
	94	230	53	9	11056	18,5	2048	5	-	67
Nostrano	78	228	± 50	-	12938	19,8	2568	3	-	67

*) 10 = prima

**) 10 = geen omgevallen planten

Bemesting: 330 kg superfosfaat
640 kg patentkali
150 kg kalksalpeter
500 kg kalkammonsalpeter

Rijenafstand: 15 cm
Zaadatum : 26 april
Oogstdatum : 4 sept.

Als slotconclusie mag uit de proeven over 1952 t/m 1956 worden vastgesteld, dat voornamelijk door het veredelingswerk van dr. von Sengbusch en zijn medewerkers de vezelproductie steeg van 2000 kg per ha afkomstig uit ca. 10000 kg stro met een vezelgehalte van ca. 20 % voor tweehuizige rassen, tot een vezelproductie van 3300 kg per ha uit ca. 11000 kg stro met een vezelgehalte van ca. 30 % voor éénhuizige rassen. Voor de praktijk mag men dus rekenen op een vezelopbrengst per ha, welke zeker het dubbele bedraagt van vlas. De destijds gekweekte productieve éénhuizige hennepselecties zijn de F 4 en F 5 van de in 1951 voor het eerst uitgevoerde kruisingen tussen de gekweekte, reeds vezelrijke tweehuizige hennep van Bredemann en de vezelarme, éénhuizige hennep, die door Neuer en von Sengbusch waren ontwikkeld.

DE RESULTATEN VAN RASSENPROEVEN IN 1957, 1958 EN 1959

De in de hennepplant aanwezige vezels zijn te verdelen in primaire en secundaire vezels, waarvan slechts de primaire vezels een voldoende lengte hebben om waardevol te zijn voor de hennepspinnerijen. Aangezien in latere jaren het veredelingswerk op het Max Planck Instituut vooral gericht werd op een hoger percentage primaire vezels, betere fijnheid, zachtheid, ontsluitbaarheid en kleur, werd in Nederland in de volgende jaren het onderzoek met de uit de von Sengbusch selecties ontstane nieuwe en verbeterde selecties Fibrimon mittelspät en Fibrimon 24 voortgezet.

De resultaten in 1957

De in 1957 bereikte resultaten zijn opgenomen in tabel 2. Door de slechte weersomstandigheden tijdens de oogst waren de resultaten minder gunstig dan in vorige jaren, hetgeen vooral in de vezelkwaliteit en het lagere vezelgehalte tot uiting kwam.

Tabel 2. Resultaten van de rassenproeven met één- en tweehuizige hennep - 1957

Ras	Oogstdatum	Opbrengst ongerepeld hennepstro kg/ha	Kwaliteit *)	Opbrengst hennep lint kg/ha	Kwaliteit *)	Vezel- gehalte na "soften" %
Fibrimon mittelfrüh	22 aug.	11775	6½	2975	7	23,5
	29 aug.	11392	7 -	3000	6½	24,5
	6 sept.	9458	6	2683	6	28,4
	19 sept.	10008	6 -	2958	6 -	29,5
Fibrimon mittelspät	22 aug.	11592	6½	2817	6½	22,6
	29 aug.	11517	6	3000	6	24,6
	6 sept.	9383	5½	2617	5½	27,9
	19 sept.	10333	6 -	3000	6 -	29,9
Fatzza	22 aug.	13267	6	2108	6	14,7
	29 aug.	13517	6½	2375	5½	16,1
	6 sept.	11275	5½	2042	5½	18,1
	19 sept.	12542	6 +	2292	5	18,3

*) 10 = prima

Uit de resultaten van de oogsttijdenproef oogst 1957 kan bij nadere beschouwing nog het volgende worden geconcludeerd:

1. Het ras Fatza geeft een betrouwbaar hogere stro-opbrengst voor alle oogsttijden. Door hun hogere vezelgehalte leveren de beide Fibrimon-selecties echter een beduidend hogere vezelopbrengst op.
2. Uit de stro-opbrengsten voor de beide eerste oogsttijden zou men kunnen concluderen, dat men de hennep niet te laat moet oogsten. Het hoge vezelgehalte bij de laatste (vierde oogsttijd) wijst echter duidelijk aan, dat onder Nederlandse omstandigheden zeker niet te vroeg tot oogsten moet worden overgegaan. De lage stro-opbrengst en de lage vezelkwaliteit van de derde oogsttijd moeten uitsluitend aan de slechte weersomstandigheden worden toegeschreven, waardoor tijdens het drogen op het veld schimmelaantasting optrad.

De resultaten in 1958

De proeven in 1958 mislukten ten gevolge van een hevige storm gepaard met onweersbuien op 13 juli, waardoor 50-90 % van de stengels knakten. De Fibrimon-selecties bleken hierbij minder stevig en gevoeliger te zijn dan de Fatza. (Zie tabel 1: omgevallen planten.)

De tweehuizige Poolse rassen Szelejewski en LKCSO bleken, voorzover er nog betrouwbare opbrengstbepalingen konden worden verricht, door hun lagere vezelgehalte, nl. 11,6 respectievelijk 16,1 % tegen 18 % en 20,6 % voor Fibrimon m.sp. en Fibrimon 24, minder produktief.

Ondanks de aangerichte schade kon nog worden vastgesteld, dat toediening van 75 kg kopersulfaat ter bestrijding van het vroegtijdig omvallen en afsterven van jonge, achtergebleven stengels, geen enkel resultaat opleverde. Dit euvel werd reeds enkele jaren vooral bij de von Sengbusch-selecties waargenomen en kan bij slechte weersomstandigheden aanleiding geven tot het optreden van schimmelziekten. Behalve Botrytis cinerea werden in de loop der jaren aantastingen door Sclerotinia Sclerotiorum (Lib.) de Bary, Rhizoctonia solani Kilm en bij de Turkse rassen een bladziekte, Stenphylium botryosum Wallr aangetroffen. Tot ernstige schade hebben deze aantastingen tot dusver niet geleid. Hierbij dient te worden opgemerkt, dat al het zaaizaad met een fungicide op kwik- of TMFD-basis (3 g per kg) en daarna met een vogelafweermiddel werd behandeld.

De resultaten in 1959

De resultaten van oogst 1959 werden in ernstige mate nadelig door de droogte beïnvloed, welke vanaf mei tot begin augustus voortduurde. Eerst na enkele regens in het begin van augustus trad een hernieuwde groei van het gewas in, waardoor het stro, ten gevolge van de lange nawerking van de stikstof, lang groen bleef, maar uiteindelijk wel de gebruikelijke lengte verkreeg. Bij de verwerking bleek het vezelrendement echter duidelijk lager te zijn. De oogst had in september onder ideale weersomstandigheden plaats. Het ras Fatza bleek hierbij minder afgerijpt dan de beide Fibrimon-selecties.

De Fibrimon mittelspät viel tijdens de oogst op door een klein aantal mannelijke planten, nl. 0,3 %, bij de beide overige rassen kwamen slechts zeer sporadisch mannelijke planten voor. Alle monsters uit de proeven werden evenals vorige jaren voorgedroogd, groenonthout, als groenlint geroot, gedroogd en over de "softener" gevoerd.

Tabel 3. Resultaten van de rassenproeven met één- en tweehuizige hennep - 1959

Ras	Oogst- datum	Opbrengst				Groenonthout hennep lint in %		Hennep lint na roten en "softener"		Zaden kg/ha
		Onge- repeld hennep- stro	Gerepeld hennep- stro	Groen- ont- hout	Hennep- lint na roten en "softener"	Onge- repeld hennep- stro	Gerepeld hennep- stro	Onge- repeld	Gerepeld	
		kg/ha	kg/ha	kg/ha	kg/ha	%	%	%	%	
Fibrimon	28/8	11750	8083	2885	1906	24,6	35,7	16,2	23,6	236
Fibrimon 24		11625	7672	3104	1844	26,7	40,5	15,9	24,0	213
Fatza		12453	9213	2875	1521	23,1	31,2	12,2	16,5	7
Fibrimon	4/9	12250	8380	2802	1948	22,9	33,4	15,9	23,2	523
Fibrimon 24		11948	7953	3313	1969	27,7	41,7	16,5	24,8	456
Fatza		12969	9719	3260	1385	25,1	33,5	10,7	14,3	41
Fibrimon	11/9	11677	7828	2729	1885	23,4	34,9	16,1	24,1	850
Fibrimon 24		12125	7781	3417	1906	28,2	43,9	15,7	24,5	878
Fatza		13588	9771	3417	1552	25,1	35,0	11,4	15,9	181
Fibrimon	18/9	11245	8083	2781	1938	24,7	34,4	17,2	24,0	732
Fibrimon 24		11521	7651	3146	1833	27,3	41,1	15,9	24,0	792
Fatza		13156	9578	3229	1479	24,5	33,7	11,2	15,4	341

Uit de resultaten van 1959, opgenomen in tabel 3, kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

1. Het ras Fibrimon bereikte de hoogste opbrengst aan ongerepeld strovlas bij de tweede oogsttijd, de beide overige rassen eerst bij de derde oogsttijd.
2. Het ras Fatza geeft de hoogste opbrengst aan ongerepeld zowel als gerepeld stro. Bij de opbrengsten aan gerepeld stro zijn de verschillen tussen de oogsttijden veel geringer. De toename in gewicht bij ongerepeld stro zal in hoofdzaak aan de zaadvorming dienen te worden toegeschreven.
3. Het vezelgehalte ligt voor de beide Fibrimon-selecties wederom belangrijk hoger dan voor de Fatza, hetgeen vooral bij de schone vezel na roten en "soften" tot uiting komt. Het niveau ligt echter aanzienlijk lager dan in vorige jaren.
4. De vezelkwaliteit bleek zeer slecht te zijn, hetgeen vooral in de vezelsterkte tot uiting kwam. Het hennep lint van het ras Fatza bleek het zwakste te zijn.
5. De hoogste vezelgehalten treft men bij de tweede en derde oogsttijd, eerste helft van september aan, hetgeen met de resultaten in 1957 (tabel 2) in overeenstemming is.
6. Uit het verloop van de zaadopbrengsten blijkt duidelijk dat het ras Fatza nog niet volkomen was afgerijpt. Dank zij het abnormaal droge weer werd een maximale zaadopbrengst van 800 kg per ha verkregen, terwijl de kiemkracht van het zaad tussen de 85 en 95 % lag voor de Fibrimon-selecties en tussen de 60 en 85 % voor de Fatza.

Het 1000-korrelgewicht bedroeg respectievelijk 15,1 g voor de Fibrimon, 15,2 g voor de Fibrimon²⁴ en 12,2 g voor de Fatza bij de vierde oogsttijd.

Samenvattend kan worden vastgesteld, dat de Fibrimon-selecties ook onder abnormaal droge of vochtige weersomstandigheden in Nederland de hoogste vezelopbrengst leveren. In Italië heeft men thans selecties verkregen uit de kruising van Carmagnola x Fibrimon, die zelfs tot 3,6 ton vezel kunnen opbrengen.

VERWERKINGSMOGELIJKHEDEN

De teelttechniek

Hoewel de teelt van hennep, zowel uit het oogpunt van vruchtwisseling als van onkruidbestrijding een welkom gewas in het bouwplan betekent, is ze in Nederland nooit van grote betekenis geweest. In financiële opbrengst per ha kan de hennep niet concurreren met andere gewassen als granen, aardappels of suikerbieten, hetgeen te wijten is aan de hoge kosten bij de verwerking tot vezel.

Aangezien de oogsttijd van de hennep in Nederland in de regenrijke maand september valt, stuit de produktie van klemkrachtig zaaizaad in de praktijk op grote moeilijkheden. Deze zal in meer zuidelijk gelegen landen met meer gunstige, droge weersomstandigheden dienen plaats te vinden. Het bezwaar hiervan is dat de kosten van het geïmporteerde zaaizaad op f 2,50 per kg komen.

Terwijl men er in geslaagd is het oogsten te mechaniseren door het gebruik van een maaimachine met aflegapparaat of een zelfbinder, levert het drogen in hokken of op ruiters onder de vaak ongunstige weersomstandigheden in de maand september doorgaans moeilijkheden.

Nieuwe verwerkingsmethoden

De verwerkingskosten door middel van de traditionele methode van warmwaterrotten, drogen en zwingelen waren te hoog om met voordeel tegen het vlaslint te kunnen concurreren. Door het invoeren van de groenonthoutingsmethode, gevolgd door het roten van het groenonthoute lint in pakketten is men erin geslaagd de verwerkingskosten te verlagen. Door de groenonthouting raakt men $\frac{2}{3}$ van het stro-gewicht kwijt, waardoor het roten en drogen per kg vezel aanmerkelijk goedkoper wordt. Een verder voordeel is, dat men minder vezelafval (lokken) krijgt, waardoor het rendement aan lange vezel hoger wordt. Na groenonthouten, roten, drogen en "softener" werd een gelijk gerichte hennepvezel verkregen, die door de hennepverwerkende industrie in Nederland gunstig werd beoordeeld (taxatie in 1956 f 1,70 - f 2,- per kg met een hekelrendement van 40 %), al was de kwaliteit en wel voornamelijk de kleur, niet gelijkwaardig aan de Italiaanse hennep.

Het produceren van gerichte hennepvezel blijft echter nog bewerkelijk en is om deze redenen duurder dan de produktie van een minderwaardige vezel in de vorm van breekhennep. Voorts kan men door middel van dauwrotten gevolgd door verwerking tot breekhennep de verwerkingskosten nog verder trachten te verlagen. Ook is getracht, in navolging van de verwerking van Kenaf (*Hibiscus cannabinus*) ter vervanging van jute, hennepvezel te produceren ter vervanging van jutevezel. Verschillende groenonthoutingsmachines (zogenaamde "decorticators") kwamen hiervoor in aanmerking, nl.:

1. De Plantec-decorticator, cap. 180-360 kg Kenafvezel/uur
2. De Gardella-decorticator, cap. 180 kg Kenafvezel/uur
3. De Marti-decorticator, cap. 200 kg Kenafvezel/uur
4. De Jaeggle-Grünentholzungs-machine, cap. 150 kg Kenafvezel/uur
5. De in Frankrijk ontwikkelde Berterau-machine.

Alle bovengenoemde machines werken volgens het principe van braakrollen, met uitzondering van laatstgenoemde machine, die dan ook de meeste perspectieven biedt. De anatomische bouw van de hennepstengel leent zich echter - mede door de aanwezige gommen en harsen - minder voor een groenonthouting dan de Kenafstengel. De aldus verkregen hennepvezel gaf bij een spinproef op een jutespinnerij de volgende resultaten:

- a. Men kon slechts een 30 lbs. garen spinnen, tegen een 6-8 lbs. garen van de normale jutevezel.
- b. Terwijl de spinkosten voor de jutevezel 80 cent per kg bedragen, waren deze voor de hennepvezel het dubbele.
- c. Het verspinnen van de hennepvezel veroorzaakte aanmerkelijk meer stof in de fabriek.

Uit bovenstaande blijkt wel, dat men bij de verwerking van hennep het meer dient te zoeken in de richting van het verkrijgen van een meer edele vezel, ter vervaardiging van fijnere touwsoorten, scheepstouwen, canvas dekkleden en brandslangen, dan in de richting van een minderwaardige vezel ter vervanging van jute.

De financiële aspecten

Door de technische afdeling van het Instituut voor Bewaring en Verwerking van Landbouwprodukten te Wageningen werd een praktijkproef ingezet met kostprijberekening, waarbij het hennepstro eerst

werd voorgedroogd tot een vochtgehalte van 8 à 10 %, gekalanderd en daarna gebraakt. Het verkregen groene henneplint werd vervolgens in de lengterichting bijeengebonden tot pakken van 25 kg, warmwatergeroot in normale rootbakken, in de openlucht gedroogd en ten slotte gezwingeld. Voor de aldus verkregen vezel werd begin 1959 de zeer lage prijs van f 1,- per kg verkregen. Bij een vezelrendement van 25 % kon op grond van deze kostprijsberekening aan de teler 8 cent per kg stro worden uitbetaald.

Voor de teler wordt de teelt echter pas lonend bij een opbrengst van minstens 15 cent per kg stro, in vergelijking met de financiële opbrengst van 1 ha granen. De hennepvezel zou dus minimaal f 1,27 per kg moeten opbrengen, om de teelt van hennep voldoende aantrekkelijk te maken. De verkregen hennepscheven worden voor de fabricage van bouwplaten gunstig beoordeeld al zal men de installatie voor zuivering en verwerking van vlassecheven geheel moeten ombouwen. Als verkoopprijs kan f 0,05 per kg worden aangenomen.

De wereldmarktprijs van de vlasvezel bepaalt echter in hoge mate de prijs van de hennepvezel. In de afgelopen jaren is n.l. duidelijk gebleken, dat bij een lage vlaslintprijs men aan vlaslint in Nederland de voorkeur geeft boven hennepvezel. De prijzen voor hennep- en vlasvezel kan men niet zonder meer met elkaar vergelijken bij de verwerking in de spinnerij. De hennepvezel moet nog worden gebeukt, wat al naargelang de duur van deze bewerking tot f 20,- per 100 kg kan kosten en een gewichtsverlies kan geven tot ongeveer 5 %. Uitgaande van een prijs van f 140,- per 100 kg hennepvezel (beste kwaliteit Yougoslavische Schwunghanf nr. 1) komt men tot een prijs van f 225,- per 100 kg gehekelde vezel (beukkosten en beukverlies inbegrepen) en f 140,- per 100 kg lokken. Het hekelrendement voor hennepvezel is max. 40 % lange vezel en 58 % lokken. Uitgaande van een prijs van f 200,- per 100 kg vlaslint, welke niet gebeukt hoeft te worden en gemiddeld 70 % lange vezel en 28 % lokken geeft bij het hekelen, komt men op een prijs van f 229,- per 100 kg voor gehekelde vlasvezel en een lokkenprijs van eveneens f 140,- per 100 kg. Aangezien het beuken veel arbeidsuren vraagt en het hekelrendement laag is voor hennep (40 % tegen 70 % voor vlas), is de produktie bij de hekelafdeling voor hennep kleiner en duurder dan voor vlas. Het is dus meer renda-

bel om het duurdere vlas te verwerken. De prijs voor gerichte hennepvezel zal op grond van deze berekening dus max. f 140,- per 100 kg mogen bedragen, ten einde met vlasvezel onder de huidige omstandigheden te kunnen concurreren. Of men te allen tijde de goedkopere warmwaterroot-breekhennep of dauwroot-breekhennep zal kunnen gebruiken als grondstof voor de spinnerijen moet betwijfeld worden. Uit de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt, dat in de laatste jaren een hoeveelheid van ruim 400 ton hennepvezel voor een waarde van f 800.000 in Nederland wordt ingevoerd. Ruim 50 % van de ingevoerde vezel is van minderwaardige kwaliteit.

Uitgaande van een vezelrendement van 25 à 30 % zal men in het gunstigste geval 4 kg hennepstro nodig hebben om 1 kg vezel te produceren bij het verbouwen van het ras Fibrimon. Bij een prijs aan de teler van f 0,15, welke voor Nederland zeker noodzakelijk is om de teelt aantrekkelijk te maken komt men aan grondstof reeds op een prijs van f 0,60 per kg vezel. Bij de huidige marktprijs van f 2,- per kg vlaslint blijft dus maximaal een marge van f 1,40 - f 0,60 = f 0,80 voor de verwerkingskosten over.

Aangezien de landbouwkundigen en kwekers reeds hun steentje hebben bijgedragen om de verwerkingskosten omlaag te brengen, is thans het woord aan de technici om dit probleem op te lossen. Indien men hierin niet slaagt, zal de teelt van hennep in Nederland moeilijk ingang vinden.

S 1228
400 ex.
F/TB
30-6-1960